

בביאור מידת הפרישות

עיקרון הפרישות הוא לא מאבק נגד החיים. הוא אינו תוצאה של פחדים והתרגשות אלא של חכמה. זו חכמה גדולה הדורשת מחשבה מרובה והיכרות עצמית עמוקה. זו למידה של התנהלות נכונה מתוך התבוננות, הבנה מה גורם בעקיפין לעבירה והיזהרות גם מהם. זו לא פעולה רגשנית אלא שכלית, הנובעת מחכמת חיים עמוקה. הרמח"ל רוצה להביא דוגמאות לפרישות נכונה. עולם הפרישות הוא עולם של יוזמה, לא של הלכה, לכן הרמח"ל נותן קריאת כיוון למקומות שבהם הגיוני שתהיה פרישות.

למה צריך את הפרישות? כשאדם רחוק מהעבירה, עדיף לו לא להגיע לבעיה ולהתמודד איתה, אלא לא להגיע לשם בכלל. חכם לא נכנס לבור שלטיפש קשה לצאת ממנו. למשל: חז"ל תיקנו טבילה לבעלי קרי. זו לא טבילה שהיא חובה, אבל יש לה מסר: אם אדם מטביע את עצמו בתאוה הוא נעשה אדם שזה מה שמעסיק אותו, גם אם הוא לא עובר על איסור. זה מכניס אותו לסכנה, לכן יש להיזהר לא להשתקע בתאוה גם בדבר שהוא מותר. לכאורה סערת יצרים מותרת אם הוא לא עובר על ההלכה. אבל, להיות בסערת יצרים כזו לא טוב. לכן אדם מתנהג בעדינות, לא בהתפרצות של תאוה. אין איסור, אבל תחשוב מה זה עושה לנפש שלך. לבוש. יש רק איסור אחד והוא שעטנז, מעבר לזה אדם יכול ללבוש את כל החליפות החדשות ולהשקיע בזה את כל הונו בלי לעבור על אף איסור. אבל, אם אדם משקיע את כל כולו בחיצוניות הוא נעשה אדם מוחצן, זה ממילא טבעי שיעשה שטחי ושהגאוה תתפוס מקום, וממילא גם קנאה. זה עולה הרבה כסף, אז הוא עלול להסתבך עם דברים כספיים.

אדם כזה, אתה לא תרצה שהוא יחנך את הבן שלך. הוא לא עבר על ההלכה, אבל הוא יותר מדי שקוע בדברים חיצוניים, אז בטוח שהרמה המוסרית שלו לא גבוהה. הוא לא מודל לחיקוי, לא מתאים להנהיג. מותר לפי ההלכה, אבל הפרוש מונע את עצמו מלהיכנס לסחרור שיגיע מחרתיים. אדם שמרגיש שהתעסקות חיצונית כזו תגרום לו להשלכות שליליות, שימנע מזה. טיול ודיבור. אין איסור ללכת כל היום ולפטפט עם אנשים ברחוב, אדם לא עובר על לשון הרע ומתפלל שלוש פעמים ביום.

אלא מה, אדם לא עוסק בתוכן הרוחני ונותן לתכנים של הבל להיכנס לו לחיים, זה גורר התדרדרות. אדם שרגיל לפטפט בסוף עלול להגיע ללשון הרע ורכילות. מתי? לא יודע, זה אישי, אדם אמור להרגיש בעצמו.

מותר ללכת למפגש חברתי שבו יש רק דיבורים, אבל יכול להיות שאדם שערני לעולמו הרוחני יחליט לא ללכת, כי הוא יודע שזה המון הבל. זה עולם שבסוף מדרדר, שחושף את האדם לשטחיות ולשון הרע. אדם יכול להחליט אישית לא להיכנס לדברים כאלו.

הפרישות צריכה להיות מאוד הגיונית ופשוטה. זה לא חומרות מטורפות נגד הטבע, זה היגיון צרוף. כולנו מבינים שאדם שכל היום עסוק בדיבורים ישלם בסוף מחיר באישיות שלו. פרוש זה אדם שלא הולך בעיניים עצומות. הוא לא מסגף את עצמו, לא מתענה ולא סולד מבני אדם. אלא מה, פקחות, חכמה.

תשמור על הנפש שלך, קח שני צעדים אחורה. זה רמה מעל להירות. זהירות זה להיזהר מאיסור, לא להיכנס לשיחה שיש בה לשון הרע. אבל אדם זהיר יכנס לשיחה של שניים שמפטטים על שטויות אם אין שם לשון הרע. הפרוש לא יכנס לשיחה כזו, כי הוא מבין שזה מביא לשחיקה של העולם הרוחני.

זו פרישות, עצירה בזמן, הרבה לפני שהבעיות מתחילות. אדם פרוש הוא חכם - בעל ניסיון חיים. הוא יודע איפה נקודות התורפה בחיים שלו. הפרוש למשל ימנע מללכת עם סוג מסויים של אנשים מתוך ידיעה שהם עלולים לדרדר את האדם. הפרישות עוסקת בתרבות, לא בהלכה אלא בפנאי וכיוצא בזה.

ר' אומר שהוא לא נהנה מהעולם הזה. אבל היה לו שולחן מלכים! נכון, אבל הוא לא שקע בנהנתנות. היה לו שולחן מכובד כי הוא היה צריך בתור הנשיא ומתוקף תפקידו, אבל הוא לא שקע בתאוה ובהנאות, אלא עשה את זה בצורה מחושבת. הוא החזיק את הראש מעל המים.

הרעיון הוא לא שאדם לא יהנה מהעולם. אדם חייב להנות מהעולם. המטרה היא שאדם לא ישתקע בהנאה, לא יטביע עצמו בתאוה. אדם חייב להנות, אם הוא לא נהנה זה לא נורמלי. אבל שישאר מחושב. כל מה שקשור למותרות, אדם צריך לחשוב טוב למה זה מועיל ומה יוצא מזה כדי לא להשתקע. למה? כי ההשתקעות בזה מביאה לקהות חושים רוחנית. אדם פורש מההתעסקות בתענוג, הוא לא רוצה את הסכנה. למה חז"ל לא גזרו על הנושא הזה? כי זו דרישה שאי אפשר לציבור לעמוד בה. ההלכה דורשת מאדם להיות אדם טוב, צריכים לקיים את ההלכה. מי שרוצה להיות בעל רמה רוחנית גבוהה לא יכול להסתפק בהלכה, הוא צריך להתעלות.

כשאדם רוצה להתקרב אל ה' ולהיות במעלה יותר גבוהה, הוא רוצה לזכות את הציבור. כדי שהפרישות תהיה נכונה, חשוב שאדם לא יזלזל בציבור אלא יראה את עצמו כמזכה את הציבור. למה הדבר דומה? בצבא יש אנשים בעלי תפקידים מיוחדים. יש מרגלים שלא חוזרים הביתה במשך שנים, שחיים בסכנה תמידית. אי אפשר לדרוש מעם שלם להיות במקום הזה, אבל חייבים מישהו שיעשה את זה. המרגל שעושה את זה מזכה את הרבים, מביא לציבור ביטחון. אותו דבר בעבודת ה'. זה שיש אדם מעל הנורמה, זה יוצר רמה רוחנית יותר גבוהה, וזה מכה גלים, מחלחל אנשים מושפעים מהאדם הזה ומהתורה שלו, זה לאט לאט מחלחל לכל שכבות האוכלוסיה. לפרוש אסור להתנשא. הוא צריך להבין שהרמה הרוחנית הגבוהה שהוא חי בה היא בשביל כולם, יש מדרגות. יש יחידי סגולה שמזכים את כל הציבור בהשראת שכינה. המקור לזה הוא ארבעת המינים. אנחנו לוקחים ביחד את הערבה עם האתרוג - יבוא זה ויכפר על זה. לא כל אחד יכול להיות אתרוג, אבל האתרוג מזכה את הערבה. הוא לא מתנשא עליה. זו עצה מאוד חשובה. כל מי שרוצה לדרוש מעצמו דרישות גבוהות, שידע שהוא מזכה את הרבים. זו זכות, הוא מעניק ברכה לעולם. יש לו שליחות ציבורית. זה נקרא משנת חסידים, סטנדרט שלא מתאים לכולם, אבל מזל שיש כמה כאלו. זה מרים את כל האומה, מחלחל בכל הלבבות.

יש פרישות אחרת, פרישות רעה. זו פרישות שהיא לא מחכמה, תורה ואחריות, אלא מהיסטריה. זו פרישות שנלחמת בעולם הזה ובחומר. הרמב"ם אומר שזה בלבול שנגרם לנו בגלל הגויים, שחושבים שיש שנהא לגוף. אנחנו לא שונאים את הגוף, הקב"ה ברא אותו. אל תלך אחרי נזירי אומות העולם, הם לא לוקחים גם מה שצריך ומתייסרים סתם. ה' לא רוצה שאדם יסגף את עצמו, אלא שאדם יהיה אדם ערכי, עם מחשבה צלולה ורצונות טהורים. הגויים לא מאמינים שאפשר להנהיג את החיים אז הם עוזבים אותם. זו לא דרך היהדות. אסור לצער את הנפש, אדם צריך להנהיג את החיים הפיזיים ולא להיגרר אחריהם, אבל לא להסתגף מהם. ממותרות סתמיות שיגררו את האדם למטה כדאי לפרוש. אחרים כן נגררים? - אל תכעס עליהם, אל תיגרר לריב איתם. תדאג שישמרו על ההלכה. אנשים הולכים למסעדות? שיהנו. רק תדאג שיאכלו כשר ויקפידו על ברכות. לדבר איתם על פרישות רק יבלבל אותם. אם אדם ספציפי ברמה רוחנית יותר גבוהה, אפשר לדבר איתו ולהסביר לו שאי אפשר להיות תלמיד חכם ומורה דרך אם אדם עסוק כל היום במה התפריט, אם הראש שלו מלא בחומרניות. אבל את זה אפשר לומר רק ליחידי סגולה. פרישות היא לא נחלת הכלל, ההדרכה העיקרית היא ההלכה. יחידים - משנת חסידים. לומר מסרים של יחידים לציבור - זה מבלבל. זה עלול ליצור הבנות לא נכונות ביחס של התורה לחיים. צריך פקחות מאוד גדולה ביחס ללימוד הפרישות. אדם פרוש לפעמים צריך אפילו להסתיר את הפרישות שלו.

אדם שהולך נגד הגוף ונגד החיים הוא חוטא. אנחנו לא נגד החיים. יש פה הרבה פרטים וצורך בהרבה שיקול דעת, מחשבה ואחריות. זה לא מתאים לכל אחד, צריך שכל, אין בזה כללים, אי אפשר לכתוב כלל, כי יש הרבה פרטים ומשתנים. אנחנו רק מעוררים לכיוונים כלליים, בסוף אדם צריך להפעיל שיקול דעת. זה נושא שבו כל אחד הולך בדרך שלו, זה לא מחייב את כולם.

השיחה נערכה לפישטחיות הבנתו של העורך,
וכל טעות או חסרון יש לתלות בעורך בלבד.